

Aksjeselskap er ryddig

Han og kona har jobbet som tannleger i 30 år, og drevet en litt større praksis som aksjeselskap de siste ti årene. Aksjeselskap gir oversikt og trygghet, mener Leif-Herman Wilberg. Men tidene forandrer seg, og nå vurderer ekteparet nye selskapsformer for Tanngarden.

De studerte sammen, var ferdige med tannlegeutdanningen i 1974, og reiste til Finnmark begge to. Etter et år som militærtannlege for ham, og det samme året i offentlig tjeneste for henne, dro de sørover igjen, til Sørumsand, og etablerte seg som privatpraktiserende tannleger. I første omgang som selvstendig næringsdrivende i dobbeltpraksis; to tannleger og to sekretærer.

– Hva gjorde at dere bestemte dere for å danne aksjeselskap, Leif-Herman Wilberg?

– Dette hadde vi en lang prosess på, sammen med vår regnskapsfører. Han rådet oss til å danne aksjeselskap, slik vi drev praksisen; i egen gård og med den omsetningen vi hadde. Vi innså tidlig nytten av å være flere sammen i praksis, og har flere ganger vurdert å ta spesialistutdannelse for å gjøre arbeidsmiljøet mer givende for alle parter. Så praksisen var blitt større, og vi drev også med litt utleie av hus og leiligheter. Skattetrykket var i utgangspunktet sterkt medvirkende i beslutningsprosessen, likeledes mulighetene for investeringer og avskrivninger i fast eiendom. Alt i alt ble aksjeselskapsformen vurdert som mest gunstig for oss. Selv om kapitalen blir mer bundet, for selv om aksjeselskapet er heleid kan man ikke skalte og valte som man vil. Et av problemene i Norge var og er den stadig skiftende økonomiske politikken, som gjør at langtidsplanlegging blir vanskelig.

– Hvor stor er praksisen blitt?

– I 1994, da vi dannet aksjeselskapet,

Leif-Herman Wilberg og kona valgte aksjeselskap for ti år siden, fordi det er ryddig og gir god oversikt. Men aksjeselskap var antakelig mer fordelaktig før, og nå vurderer ekteparet ny driftsform igjen.

hadde vi hatt assistenttannlege i fire-fem år allerede. Per i dag er vi tre tannleger, en tannpleier og fire tannhelsesekretærer, samt renholder og vaktmester. Vi har alltid fokusert på å være oppdatert på utstyrssiden. Blant annet har vi hatt digitalt røntgen siden 1990, og vi var også blant de første som begynte med journalføring på data.

– Innebærer aksjeselskapsformen noen andre fordeler enn de skattemessige?

– Ja, absolutt. Ikke minst det som har med å være ansatt å gjøre. I aksjeselskapet er alle ansatt, med pensjonsret-

tigheter og sykelønnsordning. Det er ingen liten ting. En sykeforsikring for en selvstendig næringsdrivende som ønsker hundre prosent dekning fra første dag er kostbar. Det slipper vi å tenke på nå. Men selvsagt betaler vi for det, gjennom arbeidsgiveravgiften.

En annen ting som det er lett å få til når man har aksjeselskap er firmabilordning. Det er det ikke så lett å få aksept for når man driver egen virksomhet. Men bilen må være så dyr at det lønner seg. Man får seg altså en fin bil, smiler Leif-Herman Wilberg.

Jeg sa at overgangen til aksjeselskap

var skattemotivert, og det er riktig, men det er mye mer som taler for en slik form. For eksempel at det er fullt innsyn i alt vi driver med. Vi har regnskapsfører naturligvis, og i tillegg revisor. Og innberetningsplikt til Brønnøysundregisteret. Alt er åpent. Det føler vi oss veldig vel med.

– Men likevel vurderer dere å avvikle aksjeselskapet igjen?

– Ikke nødvendigvis avvikle, men kanskje gjøre oppsplittinger og tilpasninger til en ny hverdag, der vi blir eldre og andre står klare til å overta. En praksis er ikke like lett omsettelig som før, og tannleger kan ikke regne med at pensjonen er sikret gjennom salg av praksis. Derfor er vi inne i en fase hvor vi prøver å planlegge alderdommen, og forvalte det vi har bygget opp best mulig. Diskusjonene om utbyttebeskatning og usikkerheten rundt momsspørsmålet er vesentlige faktorer som vil være med å påvirke vår beslutning. Foreløpig er vi i en evalueringsfase, og vil skal ha alle tall og muligheter på bordet før vi bestemmer oss. Det er ikke like lett å avvikle et aksjeselskap som det er å danne et.

Til tider har jeg vurdert å selge alt og begynne som assistenttannlege, skyter Leif-Herman Wilberg inn. De tjener godt, og slipper alt det administrative arbeidet. Hvis det er noe jeg savner fra vår utdanning, må det være kunnskap om bedriftsledelse, praksisdrift og regnskap. Regnskapstallene i en moderne praksis i dag viser at de fleste har mellom 30 og 40 prosent overskudd på driften. Det har vært vanlig at assistenten får 45–50 prosent av det han eller hun tar inn, minus utgifter til tanntekniker. Med enkel matematikk ser man at assistentens andel virker urimelig høy. Jeg vet at jeg forenkler det litt nå. Det kommer avskrivninger inn i bildet og det blir litt mer komplisert. Men likevel. Debatten er også mye tydeligere nå rundt dette. Utgiftene til utstyr, med dagens tempo på utskiftninger og oppgraderinger av alle former for dataverktøy, kan ikke sammenlignes med hvordan det var før.

Assistenttannleger er nyttige på den måten at fagmiljøet utvides og det blir flere å fordele vakter på, slik at tilgjengeligheten for pasientene blir bedre. En annen fordel er at tannleger og hjelpepersonell kan ta seg fri uten at praksisen må stenge. Men den store økonomiske gevinsten får man ikke gjennom en assistenttannlege. Da er det bedre økonomi i å ansette en flink tannpleier. Men for all del. Vi er meget tilfredse med vår assistenttannlege. Han har nettopp begynt å spesialisere seg innen periodonti, og som nevnt har vi lenge ønsket å kunne tilby spesialisttjenester. Det vil åpne muligheter for henvisningspasienter som ikke tilhører praksisens eksisterende kundekrets.

– Hva tror du det blir til med aksjeselskapet, da?

– Nei, det har vi ikke tatt stilling til ennå. Vi må regne på det. Akkurat som alle andre må regne individuelt ut fra sin situasjon og finne ut hva som lønner seg mest for dem. Og man må ha hjelp av profesjonelle regnskapsfolk og økonomer. Det er veldig viktig – å ha gode hjelpere. Det er slett ikke alle som er like gode, så det skal man passe på. Og ingen praksiser er like. Men fordelene med aksjeselskap er nok uansett ikke så store nå som før, avslutter Leif-Herman Wilberg.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

Aksjeselskap (AS)

(Se også side 767, 775 og 776.)

Etablering: Krav til aksjekapital: minimum kr 100 000 i kontanter eller eiendeler.

Ansvar: Eieren er bare økonomisk ansvarlig med sitt aksjeinnskudd, svarer ikke for selskapets gjeld med sine øvrige eiendeler.

Regnskap: Full regnskapsplikt og revisorplikt.

Registrering: Pliktig registrering i foretaksregisteret i Brønnøysund. Innsendelse av regnskap årlig.

Finansiering: Selskapet opptar lån. Ofte krav om at (ene)eier må stille garanti i tillegg. NB! I et slikt tilfelle oppstår et personlig økonomisk ansvar for eier.

Drift: Generalforsamling og styre fatter beslutninger av større rekkevidde. Tillatt med enestyre.

Utbytte: Begrensninger i selskapets adgang til å utbetale utbytte. Ikke adgang til lån i eget selskap.

Overdragelse/opphør: Aksjene overføres. Gevinsten skattepliktig (med 28 %). Ny kjøper må benytte selskapets avskrivningsgrunnlag.